

DEĞİŞEN DÜNYADA DİJİTAL EBEVEYNLİK

Teknolojinin günlük hayatın bir parçası haline gelmesi, çocukların teknoloji büyümesi ve teknoloji hakkında ebeveynlerinden daha çok bilgi sahibi olmaları bazı dezavantajları doğuyor. Doç. Dr. Fadime Şimşek İşliyen dijital ebeveynliğin zorlukları ve avantajları hakkında merak edilen soruları cevapladı.

DEVAMI SAYFA 7'de

YENİ DEKANIMIZ GÖREVE BAŞLADI

Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman'dan dekanlık görevini devralan Prof. Dr. Ercan Aktan, "Bugün büyük bir sorumluluğu devralıyoruz. Fakültemizin eğitim-öğretim kalitesini yukarıya taşımak, öğrencilerimizin mesleki donanımını artırmak ve bilimsel üretime katkı sunmak öncelikli hedeflerimiz arasında" dedi.

DEVAMI SAYFA 2'de

İLETİŞİM HABER

Aksaray Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Uygulama Gazetesi

iletisimhaber.aksaray.edu.tr

asuiletisimhaber

SAYI: 3

13 MAYIS 2025

ERKEN TEŞHİSTE YAPAY ZEKÂ DEVRİMİ

SAYFA 8

Kanserden nörolojik hastalıklara, kişiselleştirilmiş tedavilerden sağlık hizmetlerine erişime kadar pek çok alanda yapay zekanın dokunuşu hissediliyor.

ARTAN FİYATLAR EMLAK SEKTÖRÜNDE KRİZ Mİ, FIRSAT MI?

SAYFA 10

Artan faiz oranları, konut kredilerine olan talebi olumsuz etkiliyor. Bu durum, alıcıların satın alma kararlarını ertelemesine neden oluyor.

KAHRAMANMARAŞ'IN TARİHE AÇILAN KAPISI

SAYFA 12

Kahramanmaraş EXPO fuar alanında yer alan Arasta Çarşısı'ndaki antika dükânında, tarih ve kültür meraklılarının uğrak noktası olmaya devam ediyor.

ASÜ'DE KADINLARA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI YÜRÜYÜŞ DÜZENLENDİ

Kadın cinayetleri, ülkemizin en önemli toplumsal sorunlarından biri olarak artış göstermeye devam ediyor. İkbâl Uzuner ve Ayşenur Halil'in vahşice katledilmesi, bu trajik gerçeği bir kez daha gündeme taşıdı.

DEVAMI SAYFA 6'DA

"İletişim fakülteleri enerjik, üretken ve hayata dokunan yerlerdir. Öğrencilerin bu potansiyelini ortaya çıkarmak bizim en büyük motivasyonumuz."

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi, yeni Dekanı Prof. Dr. Ercan Aktan'ın göreve başlamasıyla birlikte dinamik ve yenilikçi bir döneme adım atılıyor. Genç ve enerjik öğrenci profiline sahip olan fakültemizde temel hedeflerden

birkaçı, dijitalleşen iletişim dünyasına ayak uyduracak atölyelerin kurulması, ortak eğitim olanaklarının genişletilmesi, uygulama birimlerini canlandıran ve öğrencilerin doğrudan üretime katılmasını hedefleyen yeni bir vizyon oluşturuluyor. Fakültemize duyduğu aidiyet duygusunu ve öğrencilerle kurduğu güçlü bağı vurgulayan dekanımla, yeni dönemdeki hedeflerini, projelerini

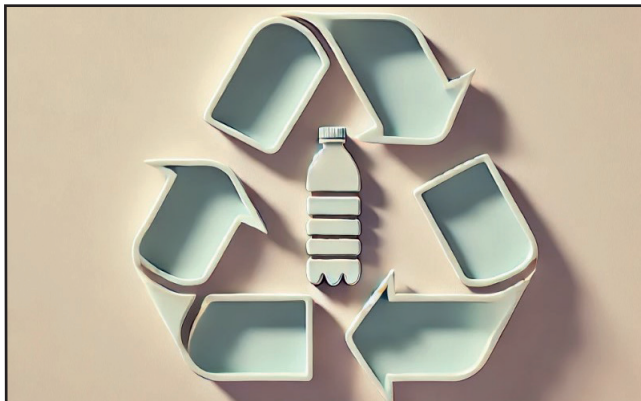
ve iletişim eğitiminin geleceğini konuştuk.

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi'ne dekan olarak atanmanız sizin için ne ifade ediyor?

İletişim fakülteleri dinamik, aktif, eğlenceli ve keyifli yerlerdir. Öğrencilerin bu potansiyelini ortaya çıkarmak bizim en büyük motivasyonumuz. Bu fakültelerin öğrencilerinin de öyle olduğunu söyleyebiliriz.

Dolayısıyla hem genç ve dinamik hem de hayatla, pek çok kurumla, dış dünyayla yüksek temasta olan bir fakültede idareci olmak keyif veren bir durumdur. Sizler, verdiğimiz eğitimle birlikte uygulama birimlerini aktif kullandıktan sonra çıktısı olan şeyleri görebiliyorsunuz. Verilen emeğin yorgunluğunu alacağı için çok keyifli bir durum olduğunu söyleyebilirim.

DEVAMI SAYFA 3'TE

PLASTİK OKURYAZARLIĞI

Adana Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Nizamettin Yaman "Plastik atıktan geri dönüştürülmüş ürün ham madde haline getirdiğinizde, 1 ton geri dönüştürülmüş plastikten 400 adet plastik sandalye veya 100 adet plastik palet üretildiğini söyledi. Yaman ayrıca, üreticiler geri dönüşümden elde edilen ham maddeyi kullanarak üretim yaptıklarında karbon ayak izlerini de azaltmış olduğunu belirtti.

DEVAMI SAYFA 4'TE

İKLİM KRİZİNE KARŞI KÜRESEL MÜCADELE DÖNEMİ

İklim değişikliği ve çevre sorunları, küresel çapta büyük bir tehdit oluştururken, sürdürülebilirlik anlayışı, geleceğe yönelik çözüm yolları arayışında önemli bir yer tutuyor. Çevreyi koruma ve iklim krizine karşı etkin adımlar atma gerekliliği her geçen gün daha fazla önem kazanıyor. Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği Koordinatörü Dr. Öğr. Üyesi Ebru Koçak, Paris Antlaşması gibi uluslararası çabaların, küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlamayı ve azaltmayı hedeflediğini ifade etti.

DEVAMI SAYFA 2'DE

MANÇO; SURIYE'DEKİ İÇ SAVAŞIN ŞİDDETİ VE SÜRESİ, BÜYÜK BİR GÖÇ DALGASINA NEDEN OLDU

Yüksek enflasyon ve işsizlik gibi sorunlar, yerel halkın göçmenlerle rekabet içinde hissetmesine yol açabilmekte. Göçmen ve sığınmacıların sayısındaki artış, eğitim, sağlık ve diğer sosyal hizmetler üzerindeki baskıyı da artırır. Bu durum, yerel halk arasında haksızlık hissi yaratabiliyor. Yerel halkın bazı gelenekleri ve değerleriyle çatışmalar yaşanabiliyor. Bu faktörler bir araya gelerek toplumun göçmenlere karşı antipati duymasına sebep oluyor.

DEVAMI SAYFA 11'DE

Yeni Dekanımız Prof. Dr. Ercan Aktan göreve başladı

Aksaray Üniversitesi (ASÜ) İletişim Fakültesi'nde dekanlık görevi el değiştirdi. Fakültenin yeni dekanı olarak atanan Prof. Dr. Ercan Aktan, düzenlenen devir teslim töreniyle görevi Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman'dan devraldı.

Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman, törende yaptığı konuşmada, İletişim Fakültesi'nin genç yaşına rağmen önemli bir gelişim kaydettiğini ifade etti. Duman, "İletişim, bireylerin yalnızca gündelik yaşamlarında değil; aynı zamanda toplumsal yapıların inşasında ve milletlerarası ilişkilerde de temel bir unsurdur. Fakültemiz, genç bir akademik kadroya sahip olması sayesinde dinamik ve üretken bir yapıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Görev süremiz boyunca ekip ruhuyla yürüttüğümüz birçok başarılı faaliyetin bundan sonra da artarak devam edeceğine inanıyorum. Sayın Prof. Dr. Ercan Aktan'a yeni görevinde başarılar diliyorum" şeklinde konuştu. Görevi devralan Prof. Dr.

Ercan Aktan ise konuşmasında, Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi'ni daha ileri taşımak için kararlılıkla çalışacaklarını belirtti. Aktan, "Bugün burada büyük bir sorumluluğu devralıyoruz. Fakültemizin eğitim-öğretim kalitesini daha da yukarıya taşımak, öğrencilerimizin mesleki donanımını artırmak ve akademik çalışmalarla üniversitemizin bilimsel üretimine katkı sunmak öncelikli hedeflerimiz arasında. Yenilikçi ve çağın gereksinimlerine duyarlı bir anlayışla görevimizi en iyi şekilde yerine getirme çabasında olacağız. Fakültemizin gelişimi için destek veren tüm akademik ve idari personelimize teşekkür ediyorum" dedi.

Konuşmaların ardından Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman'a çiçek ve plaket takdimi yapıldı. Samimi bir atmosferde geçen tören, yeni döneme dair karşılıklı iyi dileklerle sona erdi.

Haber ve Fotoğraf: ASÜ İletişim Haber

İklim krizine karşı küresel mücadele dönemi başlıyor

İklim değişikliği ve çevre sorunları, küresel çapta büyük bir tehdit oluştururken, sürdürülebilirlik anlayışı, geleceğe yönelik çözüm yolları arayışında önemli bir yer tutuyor. Hem bireylerin hem de hükümetlerin bu konuda sorumluluk alarak, çevreyi koruma ve iklim krizine karşı etkin adımlar atma gerekliliği her geçen gün daha fazla önem kazanıyor.

Aksaray üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği bölümü öğretim üyesi aynı zamanda Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği Koordinatörü Dr. Öğr. Üyesi Ebru Koçak konuya ilişkin sorularımızı cevapladı.

Sürdürülebilirlik sizin için ne ifade ediyor?

Bir ürünün sürdürülebilir olması için geri kazanılmış olması gerekir. Örneğin kâğıt kullanıyoruz, bu kâğıtların tekrar kullanılabilmesi için geri dönüştürüyoruz. Aslında bir şeyin kullanım ömrünü uzatmak diyebiliriz. Yaptığımız işlerin sürdürülebilir olması için de bugünün değil geleceğinde bundan faydalanabilir olması gerekiyor. Esas kritik nokta burasıdır. Tüketimde bilinçli olmak, doğayla

uyum içinde yaşamak ve yaptığımız her şeyin uzun vadeli etkilerini düşünmek demektir. Bir ağacı keserken yerine yenisini dikmek, enerji tüketimini azaltırken yenilenebilir kaynakları desteklemek, toplumsal eşitliği gözetmek ve tüm bu süreçlerde sorumluluk almak, sürdürülebilirliğin özüdür.

Çevre sorunlarıyla mücadelede bireylerin mi yoksa hükümetlerin mi daha fazla sorumluluk alması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Yerelden genele çıkan bir politika izlenmeli diye düşünüyorum ama insanlığın yaradılışı sebebiyle bir kurallar düzeninde yaşıyor olması gerekiyor. Hükümetler üzerinde birtakım kararların alınıp bunların da bireyler tarafından benimsenmesi gerekir. Beşikten mezara bir insanın eğitilmesi gerekiyor. Bu politikalarda ancak böyle hayat bulabilir. Bugün 40 yaşına gelmiş bir adama sürdürülebilirlik, geri dönüşümü anlatırsan bunun bir yere kadar faydasını görürsün ama uygulamaya geçiremezsin. Bunu hükümet olarak, devlet kanalında politikalar çerçevesinde

tanımlamak gerekir. Daha sonrasında ise bu politikaları bebeklikten, çocukluktan bireylere aşılması gerekiyor ve uygulanabilir bir hale getiriyor olmalıdır. Bu soruya istinaden hangisi öncelikli diyemeyiz. Her iki tarafında birlik olup çevreyle ilgili sorunlarda birlikte adım atmalıdırlar.

Sizce bireyler adına çevreye katkıda bulunmak için neler yapabiliriz?

En basitinden günlük kullanımlarımıza dikkat etmemiz gerekir. Enerji tasarruflu ampuller kullanın, elektronik cihazları kullanılmadığında prizden çekin, yalıtımı iyileştirin. Mümkünse evinizde güneş panelleri kurabilirsiniz veya yenilenebilir enerji sağlayıcılarını tercih edebilirsiniz. Tüketim çılgınlığına katılıp kullan at malzemeler yerine sürdürülebilir ürünler kullanmamız gerekir. Tek kullanımlık plastik yerine cam, metal veya bambu gibi alternatifleri tercih edin. Örneğin iş yerinde yemek yerken plastik atıkları kullanıp atmak yerine evden getirdiğimiz çatal bıçakları tekrar yıkayarak kullanmamız gerekiyor. Tüm

bu adımlar, bireysel olarak küçük görünse de toplu bir çabanın parçası olduğunda büyük bir fark yaratabilir.

Önümüzdeki 50 yıl içinde iklim krizine karşı küresel bir iyileşme bekliyor musunuz?

Bu noktada Türkiye'de önemli adımlar atıyor. Paris Antlaşması gibi uluslararası çabalar, küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlamayı hedefliyor. Ancak birçok ülke, taahhüt ettiği hedeflere ulaşmakta yetersiz kalıyor. Eğer emisyonlar hızla azaltılmazsa, yüzyılın ortasına kadar 2°C veya üzerinde bir ısınma gerçekleşebilir. Bu seviyeler, iklim krizinin

etkilerini dramatik bir şekilde artırabilir. Ancak 2050 yılında net sıfır emisyonu hedefliyoruz. Sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji kaynaklarını sanayiye yerleştirmeye çalışıyoruz. Karbon yakalama ve depolama teknolojileri umut verici olsa da henüz geniş çapta uygulanabilir durumda değil. Önümüzdeki 50 yıl içinde bu teknolojileri yaygınlaşması, emisyonların azaltılmasına katkı sağlayabilir. Şirketler kendi karbon ayak izlerini azaltmak adına birtakım önlemler alabilirler.

Haber ve fotoğraf: Seher Savarı

ASÜ İletişim Fakültesi'nde Yeni Dönem, Yeni Vizyon

“İletişim fakülteleri enerjik, üretken ve hayata dokunan yerlerdir. Öğrencilerin bu potansiyelini ortaya çıkarmak bizim en büyük motivasyonumuz.”

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi, yeni Dekanı Prof. Dr. Ercan Aktan'ın göreve başlamasıyla birlikte dinamik ve yenilikçi bir döneme adım atıyor. Genç ve enerjik öğrenci profiline sahip olan fakültemizde temel hedeflerden birkaçı, dijitalleşen iletişim dünyasına ayak uyduracak atölyelerin kurulması, ortak eğitim olanaklarının genişletilmesi, uygulama birimlerini canlandıran ve öğrencilerin doğru-
dan üretime katılmasını hedefleyen yeni bir vizyon oluşturuluyor. Fakültemize duyduğu aidiyet duygusunu ve öğrencilerle kurduğu güçlü bağı vurgulayan Dekanımızla, yeni dönemdeki hedeflerini, projelerini ve iletişim eğitiminin geleceğini konuştuk.

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi'ne dekan olarak atanmanız sizin için ne ifade ediyor?

İletişim fakülteleri dinamik, aktif, eğlenceli ve keyifli yerlerdir. Öğrencilerin bu potansiyelini ortaya çıkarmak bizim en büyük motivasyonumuz. Bu fakültelerin öğrencilerinin de öyle olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla hem genç ve dinamik hem de hayatla, pek çok kurumla, dış dünyayla yüksek temasta olan bir fakültede idareci olmak keyif veren bir durumdur. Sizler, verdiğimiz eğitimle birlikte uygulama birimlerini aktif kullandıktan sonra çıktısı olan şeyleri görebiliyorsunuz. Bu çıktılar oluşsun diye bunu üretenlere idari anlamda destek verdikten sonra, iyi işler çıkıyorsa bu bizi mutlu eden bir durum haline geliyor. Bahsettiğim durumun meyvelerini toplamak, çıktılarının olduğunu görmek ve gözlemlemek, verilen emeğin yorgunluğunu alacağı için çok keyifli bir durum olduğunu söyleyebilirim. İletişim Fakültesi iyi bir fakültedir. Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültemiz, nice yıllardır bura-

da olduğumuz ve buraya ait hissediyor olmamdan dolayı, burada bulunmak mutluluk veriyor.

Öğrencilerin mesleki anlamda daha donanımlı mezun olabilmesi için yeni projeleriniz ya da uygulamalarınız olacak mı?

Buradan eski yöneticilerimize de teşekkür etmemizde fayda var. Her birinin fakültemize çok katkıları oldu. Önümüzü açacak çalışmalara imza atıldılar, arkamızda oldular, yanımızda durdular ve destek oldular. Dolayısıyla, ilk dekanımızdan en son ki dekanımıza kadar ve tüm idarecilerimize teşekkür ediyorum. Yatay ve dikey ilerlememizi ve gelişmemizi sağlayabilmek adına, uygulama birimleri ve atölyeleri canlandırmaya çalışıyorduk. Birimlerin ve atölyelerin, biraz daha iletişim bakış açısına ve çağın gerektirdiği dijital dönüşüme uygun olabilecek şekilde hareketlenmesi için çalışmalarımız var. Bunlar zamanla kamuoyuna yansiyacak. Dijital dönüşüm ve dijital iletişim metotlarıyla alakalı ciddi planlamalarımız mevcut. Hem Gazetecilik bölümü hem de Halkla İlişkiler ve Reklamcılık bölümü uygulama birimlerini kapsayacak şekilde planlamalarımızı gerçekleştiriyoruz. Dolayısıyla öğrencilerimizi, Aksaray basınına, kamuoyunu yani tüm Türkiye'yi kapsayacak şekilde çalışmalar yapmayı ve diğer üniversitelerle çeşitli iş birlikleri gerçekleştirmeyi, böylelikle

de fakültemizi geliştirmeyi hedefliyoruz.

Göreve geldiğiniz günden itibaren fakültemiz için öncelikli hedefleriniz nelerdir?

Göreve çok kısa bir süre önce başladım. Daha önce kurulan yapılarımıza ek olarak yeni uygulama birimleri ve çeşitli koordinatörlükler aracılığıyla, biraz önce bahsettiğimiz hedeflerimizi hayata geçirmeyi planlıyoruz. Bu koordinatörlükler aktif hale geldikçe siz öğrencilerimiz de bu değişimi daha yakından hissedeceksiniz. Önümüzdeki süreçte fakültemizdeki farkı hep birlikte göreceğiz. Dinamik ve aktif bir fakültemiz; bu dinamizmi ve canlılığı kalıcı hale getirmeyi amaçlıyoruz.

Dijitalleşen dünyada öğrencilerin ders işleme şekillerinde bir değişime gidilecek mi?

Müfredat değişikliklerine ilişkin olarak eğitim-öğretim komisyonlarımızla belirli aralıklarla toplantılar gerçekleştiriyoruz. Bu toplantılarda geleceğe yönelik perspektifler doğrultusunda yenilikçi yaklaşımlar ve farklı uygulamalar ele alınıyor. Özellikle dijital dönüşüm, önümüzdeki dönemde en yakın değişim alanı olacak. Bu alanda çeşitli planlamalarımız mevcut ve ilerleyen süreçte öğrencilerimiz bu dönüşümü doğru-
dan deneyimleyecekler.

Ortak eğitim hakkında

düşünceleriniz nelerdir? Nasıl daha ileriye taşıyabiliriz?

Ortak eğitimi başından bu yana destekliyoruz. Bu süreçte yasal altyapı ve mevzuatla ilgili gelişmeleri yakından takip ettik. Kamu kurumları ve özel sektör temsilcileriyle önceden gerçekleştirdiğimiz görüşmeler neticesinde, öğrencilerimiz iki dönem boyunca bu alanlarda uygulama imkânı bulabiliyor. Pek çok öğrencimiz, bu süreçte görev aldığı kurumda istihdam edilme şansı yakaladı. Bu da doğrudan istihdam anlamına geliyor. Mezuniyet yaklaştıkça artan mesleki kaygılar, ortak eğitime katılan öğrencilerimizde çok daha düşük seviyede görülüyor. Bu nedenle ortak eğitim, üniversitelerin ve fakültelerin kendi çabalarıyla istihdama yönelik uygulamalar geliştirmesi açısından son derece önemli. Şu anda Aksaray'da ve Aksaray dışındaki bazı kurumlarda ortak eğitim anlaşmalarımız mevcut. Bu kurumların sayısını artırmak amacıyla zaman zaman yeni görüşmeler ve faaliyetler yürütüyoruz. Önümüzdeki süreçte hem Aksaray'daki hem de diğer illerdeki kamu kurumlarının yöneticileriyle çeşitli toplantılar planlıyoruz. Kısacası, ortak eğitim programlarını mümkün olduğunca desteklemeye devam edeceğiz. Henüz sürecin başındayız; ancak yakın gelecekte bu konuda çok daha olumlu gelişmeler yaşanacağını öngörüyoruz.

Akademik camiaya ve öğrencilere vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

“Kaygınızı anlıyorum, yapamayacağınızı düşünüyorsanız haklısınız.”

Bir zamanlar bir hocamdan bu cümleyi duydum. Ancak biz bunu tersinden okumayı başardık ve sizlerin de bunu yapabileceğine inanıyorum. Bir iletişim fakültesi öğrencisi bir filmi, bir reklamı ya da bir haberi izlerken diğer izleyiciler gibi bakmaz; başlığa, görsellere, alt metinlere dikkat eder ve bunların anlamını çözmeye çalışır. Tam da bunu kastediyordu hocam: “Yapamayacağınızı düşünüyorsanız haklısınız. Peki, yapabileceğinizi düşünüyorsanız?” İşte o zaman yapacaksınız. Bir başka söz daha var kulağımda: “İnsan ne istediğine dikkat etsin, çünkü bir gün o istediği şey ile karşılaşabilir.” Bu yüzden iyi şeyler istemek gerek. İletişim fakültesi öğrencileri esnek bireylerdir. Çağın gereklerine ve zamanın ruhuna kolayca uyum sağlarlar. Teknolojik gelişmeleri hızla benimseyebilir, değişen koşullara ayak uydurabilirler. Bu yönleriyle gittikleri her ortamda başarılı olabilecek potansiyele sahip olduklarına inanıyorum. Elbette hayat her zaman dilediğimiz gibi akmayabilir; ancak önemli olan, ümitli olmak ve hedefler uğruna azimle çalışmaktır. Eğer bir şey için emek harcamışsanız, zamanla o şey muhakkak sizin karşınıza çıkar. Bu nedenle sözlerimi şöyle tamamlamak istiyorum: İyi şeyler isteyin.

Prof. Dr. Ercan Aktan'ın da vurguladığı gibi, İletişim Fakültesi sadece bilgi aktarılan bir yer değil; aynı zamanda fikirlerin üretildiği, hayata dokunan projelerin ortaya çıktığı bir alan. Fakültemizin dinamik yapısı ve öğrencilerinin enerjisiyle birleşen bu vizyoner bakış açısı, iletişim eğitiminde yeni bir sayfa açıyor. Bu değişim sürecinde biz öğrenciler de aktif rol alarak hem bireysel gelişimimize katkı sunacak hem de fakültemizin geleceğine birlikte yön vereceğiz. Yeni dönemin hepimiz için üretken, verimli ve ilham dolu olmasını diliyoruz.

Haber ve Fotoğraf: Seher Savarı, Bükre Yaşdere ve Zelal Soylu

“Mikroskobik parçacıklar toprağa ve suya karışarak hem çevreye hem de insan sağlığına zarar veriyor”

Çevre Mühendisi Nizamettin Yaman, plastiklerin geri dönüşüm sürecinin çevresel etkilerini anlatarak, doğru geri dönüşüm yöntemlerinin doğal kaynakları koruyup karbon ayak izini azaltmada kritik rol oynadığını vurguladı. Plastik okuryazarlığının artırılması gerektiğine dikkat çekti.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın verilerine göre, küresel ölçekte her yıl 400 milyon ton plastik atık üretiliyor. Küresel Plastik Görünümü (OECD) raporunda dünya genelinde üretilen plastik atık miktarının 2060 yılına kadar neredeyse üç katına çıkması bekleniyor; bunların yaklaşık yarısı çöp sahalarına gönderilirken, beşte birinden azı geri dönüştürülüyor. Küresel olarak, çevreye sızan plastik miktarının yılda iki katına çıkarak 44 milyon tona ulaşması beklenirken, göller, nehirler ve okyanuslardaki plastik birikiminin üç katından fazla artması bekleniyor. Tüm plastiklerin nitelikli olarak geri dönüştürülebilmeleri için bu atıkların farklı atıklarla temas etmemesi ve kirlenmeden ayrıştırılması gerekiyor.

Çevre Mühendisleri Odası Adana Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi olan Çevre Mühendisi Nizamettin Yaman "Plastik atıktan geri dönüştürülmüş ürün ham madde haline getirdiğinizde, 1 ton geri dönüştürülmüş plastikten 400 adet plastik sandalye veya 100 adet plastik palet üretildiğini ayrıca üreticiler sıfırdan üretilen bir plastiği kullanmak yerine geri dönüşümden elde edilen ham maddeyi kullanarak üretim yaptıklarında karbon ayak izlerini de azaltmış olduğunu belirterek, doğal kaynakların sınırlı olması nedeniyle gün geçtikçe geri dönüşümün önemi artacağını bildirdi". Nizamettin Yaman, plastik ürünlerin altında yer alan geri dönüşüm numaraları (1-7), onların kimyasal yapısı ve geri dönüşüm potansiyelleri hakkında bilgi veriyor. Örneğin, "1" kodu PET plastikleri ifade ederken, "7" kodu genellikle geri dönüştürülemeyen veya karmaşık plastikleri temsil ediyor.

Plastikler kimyasal yapıları ve özelliklerine göre yedi ana gruba ayrılıyor:

- PET (Polietilen Tereftalat): Su şişeleri ve soda gibi sıvıların paketlenmesinde kullanılan plastik, geri dönüşüm açısından en yaygın türlerden biri. Ürünlerin oksijenle bozulmasını önleyen özellik gösteriyor

bulunuyor. Bazı ülkelerde yasaklanan bu tür toksik yapısıyla dikkati çekiyor.

Sağlık açısından güvenli plastiklerin neler olduğuna değinen Yaman, "Polipropilen (PP) ve yüksek yoğunluklu polietilen (HDPE) gibi plastik türleri, sağlık açısından daha güvenli olarak kabul ediliyor. An-

diğer kimyasal ürünlerin oluşturulmasında kullanılıyor. Filmler, çok katmanlı malzemeler ve lamine* plastikler gibi geri dönüşümü zor ürünlerde etkili olan bu yöntem, geri dönüşüm teknolojisinin sınırlarını genişletiyor. Plastikler biyolojik olarak parçalanamaz ve zamanla çevrede mikropplastiklere dönüşerek

hayatı üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir. Plastiklerin doğru şekilde ayrıştırılması ve kullanımı, çevresel zararları en aza indirme noktasında büyük önem taşıyor. Geri dönüşüm kodlarını öğrenmek, bireylerin atıkları doğru şekilde yönlendirmesini kolaylaştırabilir. Çevre Mühendisi Nizamettin Yaman, toplumun plastik okuryazarlığını artırmak için daha fazla eğitim ve farkındalık çalışmalarının gerektiğini savunuyor.

Sonuç olarak, plastikler yaşamımıza kolaylık sağlasa da doğru yönetilmediğinde geri dönüşü olmayan zararlara neden olabiliyor. Hem bireylerin hem de kurumların bu konuda sorumluluk alması, çevremiz ve geleceğimiz önemlidir.

***Biyoplastik:** Yenilenebilir biyokütle kaynaklarından elde edilen plastiklerdir.

****Lamine:** Birden fazla malzeme katmanının bir araya getirilerek oluşturulduğu bir plastik türüdür. Genellikle bu malzemeler arasında plastik, metal, kağıt veya başka polimerler bulunur. Bu katmanlar, çeşitli özellikler kazandırmak amacıyla özel yapıştırıcılarla veya ısıl işlemlerle birleştirilir.

Kaynaklar:

<https://www.oecd.org/en/about/news/press-releases/2022/06/global-plastic-waste-set-to-almost-triple-by-2060.html>

<http://bilimgenc.tubitak.gov.tr>
<https://www.omo.com/tr>

Haber: Zelal Soylu
Fotoğraf: Adobe Stock

- HDPE (Yüksek Yoğunluklu Polietilen): Kalın ve dayanıklı yapısıyla meyve suyu ve şampuan kaplarında sıkça karşımıza çıkıyor.

- PVC (Polivinil Klorür): Oyuncaklar, kan torbaları ve deterjan şişeleri gibi ürünlerde kullanılıyor. Ancak sağlık açısından en tehlikeli plastik türlerinden biri olarak değerlendiriliyor.

- LDPE (Düşük Yoğunluklu Polietilen): Daha esnek bir yapıya sahip olan bu plastik market poşetleri ve sıcak içecek bardaklarında tercih ediliyor.

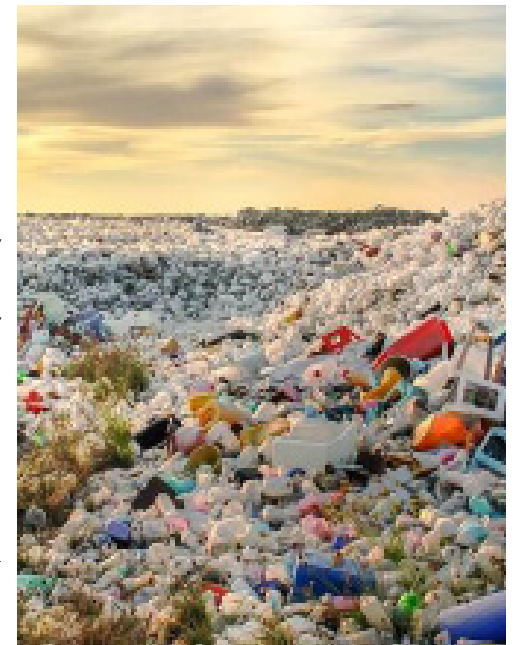
- PP (Polipropilen): Sıcak yiyecek ve içeceklerle temas edebilen, en güvenli plastik seçeneklerinden biri. Halatlar ve bulaşık makinesinde yıkanabilir kaplarda da kullanılıyor.

- PS (Polistiren): Dayanıklılığı sınırlı olan strafor olarak bilinen bu plastik, tek kullanımlık bardaklar ve yumurta kartonlarında karşımıza çıkıyor.

- Diğer (Polikarbonat ve karışık plastikler): Bebek biberonları ve metal gıda kutuları gibi ürünlerde

cak PVC ve polikarbonat gibi plastiklerden mümkün olduğunca kaçınılması öneriliyor. Yanlış kullanımın veya bu tür plastiklerin doğaya atılmasının hem insan hem de çevre sağlığı üzerinde ciddi zararlar yaratabilir" dedi. Plastik atıkların yeniden kullanılabilir hale getirilmesinde mekanik geri dönüşüm önemli bir rol oynuyor. Bu süreçte, plastik atıklar fiziksel işlemlerden geçerek yıkama, öğütme ve eritme adımlarıyla granül veya talaş formuna dönüştürülüyor. Elde edilen bu malzemeler, yeni plastik ürünlerin üretiminde kullanılabilir. Enerji tüketimi düşük ve ekonomik bir yöntem olan mekanik geri dönüşüm, plastik şişe, ambalaj, otomotiv ve elektronik ürünlerde yaygın şekilde kullanılıyor. Mekanik geri dönüşümle işlenemeyen atıklar için kimyasal geri dönüşüm önemli bir alternatif sunuyor. Bu yöntemle, plastik atıklar temel moleküler bileşenlerine ayrılıyor ve bu bileşenler yeni plastiklerin üretiminde veya

ciddi bir tehdit oluşturduğunu belirten Nizamettin Yaman, "Bu mikroskobik parçacıklar toprağa, suya ve besin zincirine karışarak hem çevreye hem de insan sağlığına zarar verir. Tek kullanımlık plastiklerin doğaya atılması, hayvanlar için boğulma tehlikesi yaratırken, kimyasal toksinler toprağı ve su yollarını kirletir. Biyoplastikler*, çevreye duyarlı bir alternatif olarak görülse de tamamen masum değildir. Bu plastikler, iki gruba ayrılır: biyo-bazlı (bitkisel kaynaklı)biyolojik olarak parçalanabilir plastikler. Ancak her biyoplastik çevrede parçalanamaz ya da geri dönüşüm sistemlerine kolayca entegre edilemez" dedi. Biyoplastikler genellikle sıradan plastiklere kıyasla iki kat daha pahalıdır ve doğru şekilde ayrıştırılmazsa geri dönüşüm sistemlerini kirlitebilir. Ayrıca biyoplastiklerin doğada yanlış şekilde bertaraf edilmesi, sera gazı emisyonlarını artırabilir ve yaban

Sürdürülebilirlik çalışmaları geleceği şekillendiriyor

Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma, çevresel bozulmanın giderek arttığı günümüzde en çok tartışılan konular arasında yer alıyor. Doğanın herkes için eşsiz bir sermaye olduğu kabul ediliyor. Bu nedenle, doğaya yatırımın kârlı bir girişim olduğu düşünülüyor. Sürdürülebilir bir işletme için malların ve hizmetlerin tasarım ve üretim süreçlerinde çevresel etkilerin dikkate alınması gerektiği belirtiliyor.

Artan çevre bilinci, sürdürülebilirliğe duyarlı bir tüketici kitlesinin oluşmasını sağlıyor. Günümüzde bu kitlenin sayısının önemli ölçüde arttığı gözlemleniyor. Bu gelişmeyle birlikte pek çok işletmenin çevresel duyarlılığa uygun ürünler üreterek ve çevre projelerine destek vererek bu tüketici kitlesine ulaşmayı başardığı ifade ediliyor.

Sürdürülebilirlik çalışmalarında uzman görüşleri-

nin önemi dikkat çekiyor. Armada Foods şirketinde sürdürülebilirlik sorumlusu olarak görev yapan Metalurji ve Malzeme Yüksek Mühendisi Gökay Karakaya, fabrikanın çevresel, sosyal odaklı iyileştirme süreçlerini yönetiyor aynı zamanda sürdürülebilirlik komitesine başkanlık ediyor. Bu alandaki deneyimlerini ve karşılaşılan zorlukları paylaşıyor. Karakaya'ya göre, bu çalışmalar şirketlerin gelecekteki rekabet gücünü artırmada önemli bir role sahip olarak görülüyor.

Sürdürülebilir bir gelecek için eğitimin temel adımlardan biri olduğunu vurgulayan Karakaya, bireylerin ve şirketlerin bu konuda bilinçlenmesi

gerektiğini ifade ediyor. Şirketlerin kısa, orta ve uzun vadeli planlarla sürdürülebilirlik çalışmalarını

stratejik bir araç olarak kullanmasının fayda sağlayacağı belirtiliyor. Ancak, Türkiye'de sürdürülebilirlik anlayışının henüz gelişme aşamasında olduğu ve çalışanların bu süreçte uyum sağlaması için önyargıların kırılması gerektiği dile getiriliyor.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması için şirketlerin

yeni teknolojilere uyum sağlaması ve devlet teşviklerinden yararlanması gerektiği belirtiliyor. Yeşil dönüşüme uyumlu sistemlerin geliştirilmesiyle bu kaynakların daha etkin kullanılabileceği ifade ediliyor. Karakaya, döngüsel ekonomi ve geri dönüşüm süreçlerinin çevresel sürdürülebilirliği desteklediğini ve kaynak kullanımını azaltmada önemli olduğunu söylüyor.

Türkiye'nin çevre sorunlarına da değinen Karakaya, su kaynaklarının korunmasının öncelikli olduğunu belirtiyor. Uzun vadede su sıkıntısının artabileceği öngörülüyor. İklim kanunlarının ve çevreye yönelik yönetmeliklerin artırılmasının çözüm için etkili bir başlangıç olacağı ifade ediliyor. Çevre bilincinin oluşturulmasında erken yaşta verilen eğitimin önemi vurgulanıyor. Teknoloji destekli ve pratik odaklı

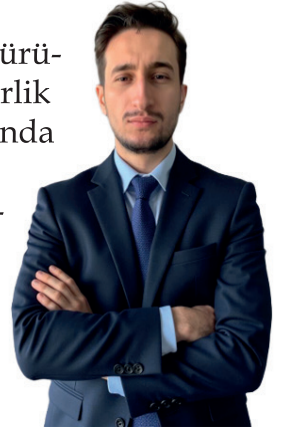
eğitimlerin bu alanda etkili sonuçlar sağladığı belirtiliyor.

Sürdürülebilirlik alanında önümüzdeki 10-20 yıl içinde

devlet politikalarında ve sanayi sektöründe köklü değişimlerin yaşanması bekleniyor. Türkiye'nin Avrupa ülkelerine uyum sağlaması gerektiği ve bu dönüşümün rekabetçiliği korumak adına zorunlu olduğu ifade ediliyor.

Bireylerin ve şirketlerin çevre dostu adımlar atmasının gerekliliği üzerinde duruluyor.

Haber ve fotoğraf: Zelal Soylu

Uzmanlar uyarıyor; yanlış diyet ciddi hastalıklara yol açıyor

Yeme bozukluğunun yol açtığı, birçok hastalığa sebep olan yanlış beslenme alışkanlıklarını Uzman Diyetisyen Mervenur Kara anlattı.

Uzmanlara göre kilo alma sebeplerinin başında stres ve kişinin yemeği ödül olarak görmesi geliyor. Yeme içme gibi faktörler aslında temel ihtiyaç olarak bilinse de aşırı tüketilmesi obeziteye yol açmaktadır. Obesite ile mücadele uzmanı olan diyetisyen Mervenur Kara'ya sorduk: **Doğru diyet programı nasıl olmalıdır?** Doğru diyet programı kişiye özgü, çeşitli, denge-

li ve kişinin ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Dolayısıyla spesifik olarak bir şey söylemek de pek mümkün değil. Ancak genel bir diyet programı oluşturursak, kişilerin doğal olmayan şekerleri tüketmemesini, yemekleri olabildiğince haşlama ve fırınlama yöntemiyle pişirilmesini, günlük tuz kullanımını azaltmalarını, gün içerisinde susamayı beklemeden su tüketmeyi ve en önemlisi yağlı ve hazır yiyeceklerden yani Fastfood tarzı beslenmeden kaçınmalarını önerebilirim. **Sosyal medyada kısa sürede hızlı kilo verme yöntemleri adı altında birçok**

video yayınlanıyor. Bunlar arasında doğru olup işe yarayan var mı yoksa tamamen bir dezenformasyondan mı ibaret?

Sosyal medyada çok fazla kirli bilgiler dolaşmakta. Hızlı kilo verme yöntemleri adı altında bireyleri aç kalmaya, yeme bozukluğuna sevk edecek şeyler söyleniyor. Burada belki bireyler, o videolarda söylenenler gibi hızlı kilo veriyorlar ancak ciddi sağlık sorunları yaşayabiliyorlar ya da aç kaldıkları için yerine koyması çok zor olan kaslarını kaybediyorlar. Kas kaybı da o verilen hızlı kiloların misliyle alınması-

na sebep oluyor. Biz diyetisyenlerin öncelikli hedefi bireylerin sağlığıdır. Kilo verme süreci de ne kadar seyrinde ve normal ilerlerse o kadar kalıcı ve sağlıklı olur. Ayrıca yanlış diyet kişinin yorgun olmasına, sinirli ve asabi davranışlar sergilemesine, zihin bulanıklığına, kalp ritim bozukluğuna ve daha nice ciddi rahatsızlıklara yol açtığını söyleyebiliriz. Vücut kitle indeksinin yağ ve su oranı dikkate alınarak bir diyet programı uygulanması gerekir. Bunun içinde bir uzmana danışmak daha sağlıklı olacaktır.

Sağlıklı bir diyet progra-

mıya ayda en az kaç kilo verilmesi gerekir?

Sağlıklı bir diyet programı ile kilo kaybı tamamen kişinin metabolizmasına bağlıdır. Bazı bireyler ilk haftalarda ödemden çok kayıp yaşar bazılarının da ödemi olmadığı için hiç kayıp yaşamaz. Dolayısıyla biz o kaybın matematiğini kişiye özel değerlendiririz. Kişilerin metabolizmasını ve diğer kan parametrelerini bilmeden genelleyerek direkt aylık şu kadar kilo verilmeli demek de doğru bir yaklaşım olmaz.

Haber ve fotoğraf: Seher Savarı

Aksaray Üniversitesi'nde kadınlara yönelik şiddete karşı yürüyüş düzenlendi

Kadın cinayetleri, ülkemizin en önemli toplumsal sorunlarından biri olarak artış göstermeye devam ediyor.

Kadın cinayetleri, ülkemizin en yakıcı ve derin toplumsal yaralarından biri olmaya devam ediyor. Her geçen gün artan şiddet olayları, yalnızca istatistiksel verilerle değil, ardında bıraktığı acılarla da toplumun vicdanını kanatıyor. Son olarak İktal Uzuner ve Ayşenur Halil'in hunharca katledilmesi, Türkiye'de kadına

yönelik şiddetin ne denli vahim bir boyuta ulaştığını bir kez daha gözler önüne serdi.

Bu trajik gelişmelerin ardından, ülke genelinde pek çok üniversite ve sivil toplum kuruluşu harekete geçerken, Aksaray Üniversitesi öğrencileri de sessiz kalmadı. Kadına yönelik şiddete dikkat çekmek ve farkındalık yaratmak amacıyla 8 Ekim Salı günü kampüs içerisinde geniş katılımlı bir yürüyüş düzenlendi.

Etkinlik, öğrenciler arasında güçlü bir birlik duygusu yaratırken, kamuoyuna da önemli mesajlar verilmesini sağladı.

Çok sayıda öğrenci, kadın-erkek ayrımı gözetmeksizin yürüyüşe katıldı. Katılımcıların siyah kıyafetler giymesi, yaşanan kayıplar için bir yas simgesi olarak dikkat çekti. Öğrenciler, ellerinde taşıdıkları pankartlarla adaletsizliğe karşı seslerini yükseltti. En çok dikkat çeken sloganlardan

biri "Kızını koruma, oğlunu eği" oldu. Bu ifade, şiddetin yalnızca kadınları koruyarak değil, erkekleri eğiterek önlenebileceği mesajını verdi ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik güçlü bir eleştiri sundu.

Yürüyüş sırasında yapılan konuşmalarda, duygusal anlar yaşandı. Katılımcılar, yalnızca öfke değil, çözüm odaklı yaklaşımlar da dile getirdi. Öğrenciler, kadına yönelik şiddeti önlemenin yalnızca yasalarla değil,

toplumsal bilinçlenme ve eğitimle mümkün olabileceğini vurguladı. Ayrıca mevcut yasal düzenlemelerin etkin biçimde uygulanmasının önemine dikkat çekildi.

Bu anlamlı etkinlik, sadece üniversite öğrencilerinin dayanışmasını göstermekle kalmadı; aynı zamanda gençliğin toplumsal meselelerdeki duyarlılığını da ortaya koydu

Haber ve fotoğraf: Zelal Soylu

“Çocuklar evliliği yola sokan bir araç olarak kullanılmamalı”

Aksaray Üniversitesi Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü olan, aynı zamanda psikolojik danışmanlık yapan Aksaray Üniversitesi Öğretim Görevlisi Ahmet Duman, son zamanlarda boşanma oranının neden artış gösterdiği hakkında merak edilen sorularımızı cevapladı.

Ülkemizde boşanma oranları neden artıyor?

Sadece ülkemizde değil dünyada da boşanma oranları her geçen gün artış gösteriyor. Bunun nedeni, geçmişte insanlar huzursuzluk yaşadığında problem ve aile içerisinde sorunlar yaşadığında bu sorunları gizlemeye çalışırdı ve yok sayardı. Kadın şiddet gördüğünde “Kocamdır, döverde severde” gibi düşünülen bir mantık vardı. Adli mercilere başvurulduğunda “Evlilikte böyle şeyler olur” gibi telkinlerde bulunulurdu ve kadın eli boş bir şekilde dönerdi. Lakin teknolojik gelişmeler ve insanların refahında görülen artış, kadının kendi ayakları üzerinde duruyor olması “Artık bu işkenceye katlanamam” gibi bir duygu oluşturdu. Bu durum boşanmaların sayısını arttırdı diyebiliriz. Sadece bu değil ama en önemli nedeninin bu olduğunu düşünüyorum. İnsanlar zamanla bencilleşti ve bireyselleştiler. “Benim bir erkeğe ihtiyacım yok” diyen kadınla “Benim bir kadına ihtiyacım yok” diyen erkeklerin sebebi ile boşanma sayıları ciddi bir şekilde artış gösterdi. Bazı ülkelerde yalnızlıklar bakanlığı

bile kurulmuştur. Yani artık insanlar yalnız yaşıyor. Eğer bir toplumda güçlü bireyler yoksa o toplum zayıf bir toplumdur. Güçlü bireylerin oluşması için güçlü ailelere ihtiyacımız var aile çökünce toplumda çöküyor.

Boşanmanın başlıca sebepleri nelerdir?

İnsanların birbirleri üzerinde bir güç algısı yaratmalarıdır. Özellikle evlilikte eşlerden birinin diğerine karşı bir baskı kurmaya çalışması boşanmayı arttıran nedenlerdir. Yani “benim sözüm geçecek, ben ne dersem o olacak” diyen bir eş, eşinin duygularını önemsemeyen hayatı sadece kendi gözüyle gören bir birliktelikte boşanma daha sık görülüyor. Evliliğe dışarıdan müdahale ediliyor olması da sık yaşanan sorunlardan biridir. Bir başka önemli nedenlerden biri de ekonomik sıkıntılar. İnsanlar evlendikleri zaman ekonomik olarak birtakım yüklerin altına girdiklerinde bireysel yaşamak onlar için daha cazip geliyor. Ülkenin ekonomik durumunu da yok saymamak gerekir. Yan faktör olarak inançlar, kültür ve siyasi düşünceler de boşanmayı getiren sorunlar doğurabiliyor.

Boşanma oranlarının ülkenin refah seviyesiyle bir ilgisi var mı?

Evet kesinlikle var. Geçmişte refah seviyesinin daha düşük olduğu dönemlerde, insanlar birbirlerine daha çok ihtiyaç duydukları için daha güçlü bir birliktelik

yaşayabiliyorlardı. Ülkenin refah seviyesi artınca hem boşanmalar artıyor hem de “Ben yalnız yaşayabilirim” düşüncesi oluşuyor. Refah seviyesi düşük olunca da evlilik fikri ortadan kalkabiliyor. “İşim yok, biriktirdiğim bir güvencem yok o zaman evlenmeyeyim”, “Refah seviyem çok yüksek, kendime ait evim var, kendime bir hayat kurabilirim, o zaman benim bir eşe ihtiyacım yok” da diyebiliyorlar.

Refah seviyesi de boşanma sıklığını arttıran bir süreç olarak karşımıza çıkabiliyor. Evliliğin sonlanması durumundan çocuklar nasıl etkilenir?

Maalesef olumsuz etkilenir. Çocuklar evliliğin sonlanmasında özellikle 6-13 yaş arası grupta egosantrik dönem yaşarlar. Hayatın merkezinde kendilerini görürler ve boşanmayı “Ben dışarıda mı kalacağım? Sahipsiz mi kalacağım?” gibi kaygılar yaşarlar. Ancak bu konu ile ilgili yapılan bir araştırmada; en mutsuz çocuklar boşanmış, birbirleriyle hala kavga eden ailelerin çocukları ve boşanmamış ama evde sürekli kavgaya maruz kalan çocuklardır. Boşanmış birbirlerine saygı duyan çiftlerin çocukları ve birbirlerine saygı duyan ama boşanmamış çiftlerin çocukları çok daha mutlu. Eğer anne ve baba birbirlerine hissettikleri olumlu duyguları kaybetmişse, ayrılmaları çocuğa iyi geliyor. Çocuğa boşanma durumunda güven verilmelidir.

Erkek “Annenle ben yollarımızı ayırıyoruz ama seninle yollarımızı ayırmıyoruz”, kadın “Babanla ben yollarımızı ayırıyoruz ama seninle yollarımız ayırmıyoruz” diyebilmelidir. Çünkü boşanmalar çocuklarda güven-sizlik duygusu oluşturur. Boşanma sürecini iyi yönetmek gerekiyor. Medeni iki insan gibi yollar ayrılıyorsa çocuklar bu boşanmadan etkilenmezler. Çocuk sahibi olmak evliliği kurtarır mı? Maalesef çok yanlış bir inanıştır. Mutsuz evliliklerde çevresel faktörler sık sık bunu gündeme getirir. Böyle bir durum yoktur. Mutsuz bir evlilikte çocuk doğurmak çocuğa çok büyük bir haksızlıktır. Çocuklar evliliği yola sokan bir araç olarak kullanılmamalıdır. Bu inanış yok edilmelidir. Çocuk can simidi gibi sarılabileceğimiz bir şey değildir. Mutsuz evlilikleri koruyacak evliliği sürdürecektir şey çocuk değildir. Çocuk evliliği kurtarmaz.

Güçlü bir evliliğin sırrı nedir?

Ortak yaşantı alanı, Eşlerin birbirleriyle vakit geçirmele-ri, duygularını paylaşmaları ve inançları çok önemlidir. Her birliktelikte problem vardır. Diyelim ki bir saksı var, saksının yeri hakkında birbirleriyle tartışılacaktır.

Güçlü evliliklerde sorunun ne olduğu bellidir ve sadece problem konuşulur. Gücsüz birliktelikte problemin ne olduğu unutulur ve birbirleriyle tartışılır. Bizim yapmamız gereken şey problem nedir ona odaklanmamız lazım. Saygı çok önemlidir. İnsanların birbirlerine değer vermeleri gerekiyor. İnsanların birbirlerini kendilerine benzetmemeye çalışmaları gerekiyor. Başka bir araştırmaya göre, birbirlerine benzemeyen çiftler birbirlerine daha çekicidir. Boşanmaların birçok nedeni de “Bana neden hiç benzemiyorsun?” sorusudur. Tek seferde bütün nedenleri saymak büyük bir güç. Maalesef ülkemizde ve yaşadığımız Aksaray’da problemlili evliliklerde dışarıdan destek alma düşüncesi çok azdır. Destek alıp bir psikologla görüşülse birçok problemin üstesinden gelebileceğimizi düşünüyorum ve ısrarla tavsiye ediyorum.

Haber ve fotoğraf: Bükre Yaşdere

Değişen dünyada dijital ebeveynlik

Aksaray Üniversitesi'nden Doç. Dr. Fadime Şimşek İşliyen, dijital ebeveynliğin önemine dikkat çekerek, ebeveynlerin çocuklarını dijital risklerden koruyup aynı zamanda teknolojinin faydalarından bilinçli şekilde yararlanmalarını sağlamaları gerektiğini vurguladı.

Teknolojinin günlük hayatın bir parçası haline gelmesi, çocukların teknoloji ve dijital araçlarla donatılmış bir dünyada büyümesi ve teknoloji hakkında ebeveynlerinden daha çok bilgi sahibi olmaları bazı ciddi dezavantajları doğuyor. Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Fadime Şimşek İşliyen dijital ebeveynlik konusunda merak edilen soruları cevapladı.

Dijital ebeveynlik nedir?

Dijital ebeveynlik, aslında medya okuryazarlığının da bir üst katmanı olmuştur. Medya okuryazarlığı eğitimi çok küçük yaşta verilmesi gerek çünkü çok küçük yaşta medya araçlarıyla tanışıyorlar. Henüz konuşamamış çocuk anne babasının telefonunu kullanabiliyor. Bu kavram ailenin medya okuryazarlığını kavrayıp bir de dijital medya okuryazarlığını da öğrenmesi gerektiğini söylüyor. Bundan da şunu anlamak

gerek, çocuğu dijital ortamdaki risklerden uzak tutmak ama aynı zamanda dijital ortamın sağladığı imkân ve fırsatlardan da bilinçli bir şekilde çocuğunun yararlanmasını sağlamak anlamında ona rehberlik etmesidir. Yani burada neyi, nasıl ve ne sürede kullanması

çocukları değil yetişkinleri de olumsuz etkiler. Hep olumsuz içeriklere maruz kalıyorsak elbette ki olumsuz etki yaratır ancak YouTube gibi platformlardan ne nasıl yapılır tarzı içerikler hem çocuklar için hem de yetişkinler için eğitici olacaktır. Dolayısıyla bu

Şu an ki ebeveynler, çocuğum en azından evde, odasında ne yaptığı belli diyerek içlerini rahat ettirmeye çalışıyor ancak medyada da birçok kötü etmen olduğundan habersiz. Bu sebeple öncelikle eğitimin ailelere verilmesi gerekir. Ebeveynlerin tek-

ebeveynlikte rolleri ve sorumlulukları nelerdir? Bilgi teknolojileri ve İletişim Başkanlığı'nın yapmış olduğu bir çalışmaya göre ailelerin %70'i çocuklarını ekran kullanımı noktasında kısıtlıyor. Ama bilinç düzeyleri sadece bununla sınırlı kalıyor. Geri kalan dijital ortamların tehlikelerine karşı ailelerin çok bilinçsiz olduğu ortaya çıkıyor. Bu sebeple önce kendilerinin bu tuzaklardan haberdar olması lazım ki çocuklarını bu tuzaklardan koruyabilsinler. Ekran kullanım yönetimini öğretmek, doğru araştırma nasıl yapılmalı, siber zorbalığa karşı çocuğun kendisini nasıl koruması gerektiği konusunda eğitmeli ancak bu noktada çocuğun kendisi de bir siber zorba olabilir. Ortam sanal olsa da orada yaşanan olayların ve suçların gerçek dünyayı da etkileyeceği konusunda bilinçlendirilmesi gerekir. Kişisel güvenlik yönetmeliği noktasında da ebeveynlere büyük işler düşüyor. Fakat anne baba bunu tek başına yapamaz okulun da bunun içine girmesi gerekiyor. Bu da medya okuryazarlığı eğitimi konusunda etkili oluyor. Bu açıdan ebeveynlere araştırıp kendilerini geliştirmeleri konusunda büyük iş düşüyor. Kendileri bilinçlensinler ki bilinçli nesiller yetiştirebilsinler.

Haber ve fotoğraf: Seher Savarı

önemlidir.

Dijital dünya çocukların gelişimini olumlu ve olumsuz yönde nasıl etkiliyor?

Aracı nasıl ve ne yönde kullandığımız daha önemlidir. Mesela uzun süre bu tarz araçları kullanmak fiziksel, ruhsal ve zihinsel açıdan sadece

onlar için olumsuz etki yaratır diyemeyiz. Hangi platformun ve o platformda neler yapıldığı daha belirleyici olacaktır.

Bazı aileler çocuklarını dışarıdaki olumsuz etkenlerden uzak tutmak için evde medya araçlarıyla daha fazla vakit geçirmesini sağlıyor. Bu düşünce doğru mudur?

nolojik aletlerin güvenli ve verimli kullanımı ile ilgili bilgilenmesi, teknolojinin faydalı yönlerinden istifade edip riskli taraflarına rehberlik etmeleri yeni nesillerin yetiştirilmesi adına elzem hale gelmiştir. Bu sebeple anne baba bilinçlenirse çocukta bilinçli hale gelir.

Anne-babaların dijital

Dijitalleşmenin Türk aile yapısı üzerindeki etkileri: Fırsatlar ve tehditler

Değişen ve hızla gelişen dijitalleşme, hayatımıza entegre olan yeni medya ile birlikte gündelik yaşamın bir parçası haline geldi. Sosyal medya platformlarında geçirilen uzun saatler, bize sanal bir yaşam sunarken, toplumun en temel yapı taşı olan aile kurumunu da etkilemeye başladı.

Yeni medyanın Türk aile yapısı üzerindeki etkilerini inceleyen Uzman Psikolojik Danışman Merve Südemen, "Dijitalleşme ve yeni medya, özünde bize pozitif katkılar sunar. Dijitalleşmeyle birlikte pandemi sürecinde öğrenciler evden eğitim alırken, akraba ve arkadaşlarımızla olan iletişimimizi sürdürme açısından bunu bir fırsata çevirebildik," dedi. Sosyokültürel boyutlara ve ailenin eğitim düzeyine de dikkat çeken Südemen, "Anne ve babalar çocuklarına rol model olur, ekran maruziyetine ise sadece çocuklar değil, yetişkinler de kalıyor," şeklinde konuştu.

İnsanlar, her anını paylaştıkları sosyal medya platformları aracılığıyla bir başkasının aile yaşamını benimseyebiliyor. Bu durum, mahremiyet açısından önemli bir risk teşkil ediyor. Uzman Psikolojik Danışman Merve Südemen, "Dijital Anne" gibi kullanıcı adlarıyla sosyal medyada mahremiyetini paylaşmaya yatkın olan bireylerin, Türk aile yapısındaki değerlerin kaybına neden olabilecek bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığını belirtti. Südemen, "Bu durumun önüne geçmek için medya okuryazarlığını öğretmek en önemli adımdır," diye ekledi. Türkiye'de evlilik kutsal bir olgu olarak görülse de, son 20 yılda boşanma oranı yüzde 89 arttı. 2023 yılında boşanan çiftlerin sayısı 171 bin 881 oldu. Dijitalleşme ve yeni medyanın boşanma üzerindeki etkileri de dikkat çekiyor. Südemen, aile içi iletişimin önemine vurgu yaparak, "Eşlerin

birbirleriyle kaliteli zaman geçirmesi, telefon ve televizyon gibi cihazlardan uzak kalarak sohbet edebilmesi, iletişim açısından büyük önem taşıyor. Yeni medya ve televizyon dizilerinde ise birçok olgu bize entegre ediliyor," dedi.

"En Büyük Kaybımız Saygıdır"

Türk aile yapısında geçmişten bugüne baktığımızda, en büyük kaybımızın saygı olduğunu belirten Uzman Psikolojik Danışman Merve Südemen, bu kaybın bir silsile halinde önce saygıyı, ardından sevgiyi yitirmemize yol açtığını ifade etti.

Zararı En Aza İndirmek Mümkün

Dijitalleşmeye açık olup, onun olumlu yönlerini doğru şekilde kullanmanın önemine değinen Südemen, "Özellikle ergenlik dönemindeki çocuklarda doğrudan kısıtlama yapmak yerine,

bu kısıtlamaların nedenlerini açıklamalı ve onları medya okuryazarı haline getirmeliyiz. Ebeveynler olarak bizler de onlara rol model olmalı, yeterince destek göstererek olumsuz etkilerden korumalıyız," dedi. Ayrıca, yurt dışında uygulanan ve Türkiye'de büyük şehirlerde de yeni yeni yapılmaya başlanan evlilik sempozyumları ve eği-

timlerinin önemine vurgu yaparak, "Bu eğitimi bir zorunluluk değil, hayatımızın doğal bir parçası olarak görmeliyiz. Dijitalleşme üzerine de mahremiyet ve aile olgusu temelli içeriklerin oluşturulması gerektiğini düşünüyorum," diyerek sözlerini tamamladı.

Haber ve fotoğraf: Zela Soylu

Erken teşhis ve tedavide yapay zekâ devrimi

Yapay zekâ, insan sağlığını koruma ve iyileştirme konusundaki en güçlü araçlardan biri haline gelerek, doktorların ve bilim insanlarının en büyük yardımcısı oluyor.

Kanserden nörolojik hastalıklara, kişiselleştirilmiş tedavilerden sağlık hizmetlerine erişime kadar pek çok alanda yapay zekanın dokunuşu hissediliyor. Yapay zekâ, genetik verileri ve hasta geçmişi analiz ederek her bireye özel tedavi planları oluşturuyor. Bu, kemoterapi gibi agresif tedavilerin yan etkilerini azaltmak ve daha etkili

sonuçlar elde etmek için büyük bir fırsat sunuyor. Geleneksel yöntemlerle teşhisi zor olan birçok hastalık, artık yapay zekâ sayesinde erken aşamalarda tespit edilebiliyor. Özellikle görüntü işleme teknolojileri, röntgen, MR ve

tomografi gibi taramaları analiz ederek, hastalık belirtilerini gözden kaçırma riskini ortadan kaldırıyor. Yapay zekâ, genetik verileri ve hasta geçmişi analiz ederek her bireye özel tedavi hizmeti sunuyor. Gazi-osmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Kadın hastalıkları ve doğum alanında hizmet veren Dr. İlker Öztürk ile yapay zekanın sağlık alanında yaptığı çalışmalar ve yenilikler hakkında konuştuk.

Dr. Öztürk, "Yapay zekâ sağlık alanında bir devrim yaratıyor diyebilirim.

Özellikle kanser tedavilerinde erken teşhis için büyük önem arz ediyor. Örneğin yapay zekâ tabanlı algoritmalar, görüntüleme teknolojileri ile kanser çok erken evrelerde tespit ediliyor." dedi. Yapay zekâ, sağlık sektöründe tanı, tedavi, ilaç geliştirme ve hasta takibi gibi alanlarda büyük yenilikler sunarak hizmetlerin daha hızlı, doğru ve kişiselleştirilmiş olmasını sağlıyor. Ancak merak konusu olan başka bir konu da gizlilik ve kişisel verilerin korunması'nın nasıl olacağıdır.

Dr. Öztürk, "Yapay zekanın sağlık verileriyle çalışması, gizlilik ve güvenlik konusunda bazı zorluklar getirebilir. Kişisel sağlık verilerinin dijital ortamda depolanması ve işlenmesi, kötü niyetli kişilerin eline geçebilir. Bu nedenle, sağlık verilerini korumak için sıkı güvenlik önlemleri alınması gerekir. Yapay zekanın kullanımı sırasında hasta onayı ve veri güvenliği

protokollerinin net bir şekilde belirlenmesi, hastaların gizlilik haklarının korunması açısından kritik öneme sahiptir." diyen Öztürk doktorların işini kolaylaştırması adına da şu şekilde konuştu. "Bu teknoloji doktorların karar alma sürecinde önemli destek aracı olabilir. Özellikle büyük veri analizi ve klinik karar destek sistemleri, doktorların hasta bilgilerini hızlıca değerlendirmelerini sağlar. Bu sayede doktorlar daha fazla hasta üzerinde düşünseler bile, zaman kaybı yaşamadan doğru tedavi planlarına ulaşabilirler. Ancak, yapay zekanın sadece bir destek aracı olduğunu unutmamak önemli; nihai karar hala insan doktorun elindedir. daha hedeflenmiş ve etkili tedavi süreçleri sağlayabilir." dedi.

Haber ve fotoğraf: Seher Savarı

Aksaray Üniversitesi
İletişim Fakültesi Adına Sahibi
Prof. Dr. Ercan Aktan

Genel Yayın Yönetmeni
Doç. Dr. Mustafa İşliyen

Yazı İşleri Müdürü
Araş. Gör. Dr. Lütfü Pınar

Haber Müdürü
Araş. Gör. Ahmet Değirmenci

Danışma Kurulu
Prof. Dr. Selahattin Çavuş
Doç. Dr. Fadime Şimşek İşliyen

Tasarım Koordinatörü
Doç. Dr. Fadime Şimşek İşliyen

Editör

Seher Savarı

Muhabirler

Seher Savarı

Zelal Soylu

Bükre Yaşdere

Sayfa Tasarımı

Araş. Gör. Ahmet Değirmenci

Adres

iletisimhaber.aksaray.edu.tr

Tel: 0382 288 2575

Fax: (0382) 288 2599

Sosyal Medya

asuiletisimhaber

Kişilik Bozukluğu Belirtileri Nelerdir?

Aksaray Üniversitesi'nden Doç. Dr. Yunus Kaya, kişilik bozukluklarının belirtilerini, çocukluk döneminin ruh sağlığı üzerindeki etkilerini ve toplumsal farkındalığın gerekliliğini anlattı. "Ruhsal hastalıkları tanımalıyız; insan bilmediğine düşmandır" diyen Kaya, bireylerin topluma kazandırılması gerektiğini vurguladı.

Sağlık diyince ilk akla gelen beden sağlığımız olur fakat ruh sağlığımız ne kadar önemli? Ruh sağlığımıza yeterince önem veriyor muyuz? Kişilik bozukluğu nedir? Çocukluğumuzda bakım verenlerimizin bize olan davranışları ne kadar önemli? İşte tüm bunların

yanıtlarını Aksaray Üniversitesi Hemşirelik Bölüm Başkanı ve Ruh Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı'ndan Doç. Dr. Yunus Kaya ile konuştuk.

Kişilik Bozukluğu Nedir? Belirtileri Nelerdir?

Kişilik bozukluğu diğer ruhsal bozukluklardan daha farklıdır. Bir kişi bipolar olduğunda veya şizofreni olduğunda kişi kendisi fark etmese de ailesi ve çevresi fark edebilir. Ancak kişilik bozukluğu olan birey bunu fark etmiyor ve tedaviyi reddediyor. Doç.Dr. Yunus Kaya "Kişilik bozukluğu erken dönemde bireyin genetik faktörlere yatkınlık, aile, çevre ve kültür gibi birçok faktörle oluşur. Kişilik bozukluğunda birey paranoid ise sorunu kendisinde değil çevre de aramaya başlar. Narsistlik örüntüsü bulunan birey ise kendisini herkesten daha güzel ve üstün görür. Antisozyal kişilik

bozukluğuna sahip olan birey "dünya bana istediğini vermediyse ben onu her türlü alırım" düşüncesine bürünüyor. Kişilik bozukluğunun ana düşüncesi ise çevre bana uysun bakış açısıyla ilerliyor. Kendisinde bir kusur görmeyen birey tedaviye uyum sağlayamıyor. En yaygın belirtileri ise kişi kendisinde olan sorunun farkında değil aslında iç görüşü yok. Çevreyle ilişkileri bozulmaya başlıyor güven sorunları yaşıyor, sürekli kendisini koruma ihtiyacı istiyor" dedi.

Kişilik Bozukluğu ile Geçici Duygu Durum Dalgalanmalarını Nasıl Ayırt Edebiliriz?

Kişilik bozukluğu her bireyde olmayabilir fakat o örüntüye sahip olabilirler. Kişiyi şizofreni, paranoid gibi etiketlemelerde bulunulmamalıdır. Fakat belirtileri taşıyor denilebilir. Bu durumu özetleyen Kaya şunları ekledi: "Kişilik bozukluğu daha yıkıcı ve şiddetlidir. Bazılarımızda kişilik bozukluğu olmaz ama paranoid örüntü vardır. . Doğduğunda annesinden zarar görmüş ve sonunda yakın

ilişki kurmak zarar verir diyerek aslında bir savunma mekanizması geliştirir. İşte bahsettiğimiz örüntü budur. Her gördüğümüz güvensiz kişi paranoid değildir, her gördüğümüz kendisini öven kişi de narsist değildir"

Kişilik Bozukluğu Olan Bireyler Terapiyle Tamamen İyileşebilir Mi Yoksa Ömür Boyu Süren Bir Durum Mu?

Terapiyle birlikte örüntülerinde azalmalar, rahatlama görülen hastalarımız öncesinde bir gondol gibi hızla sarsılırken sonrasında bir sandal gibi yavaşlamaya başlar. Bu süreçte onları tetikleyecek hastalık, üzüntü gibi durumlarda daha dikkatli olmalı ve gözlem yapmalıyız. Hayatı boyunca süregelen ama uzun bir terapiyle desteklenen hastalara yakınları tarafından verilen duygusal destek önem taşır. "Ne yaptım da bu başıma geldi ne günah işledim" gibi toplumsal baskılar çok yanlış. Ailelere de bu konuda destek olmalı, hastalıkları tanıtmalı ve anlatmalıyız, çünkü bu gondolda yalnızca hastalar yok aileleri de vardır. Doç.Dr. Yunus Kaya "En başta aileden başlamak ge-

rekir. Aile çocuğunu sağlıklı yetiştirirse ruh sağlığı sorunu görülme durumu azalır. Aile en başta farklılıklara saygı duymayı aile içinde yaşatmalı ve öğretmelidir. Daha sonra okullarda muhakkak ruhsal taramalar yapmak ve ruhsal hastalıkların tanıtılması gerekiyor. Medyaya, gazetecilere de bu durumda çok iş düşüyor. Hiç şöyle haber gördünüz mü "Bir tansiyon hastası üç kişiyi katletti" ama şunu çok görürsünüz "Bir şizofreni hastası tüm ailesini katletti" Kimse tansiyon hastasını etiketlemez çünkü bu fiziksel bir hastalıktır. Aileler bu haberleri görünce çocuğundan eşinden utanmaya kendisini toplumdan izole etmeye çalışıyor. Bireyleri topluma kazandırmalıyız onları daha da uzaklaştırmak değil. İhtiyaç duyan insanlara klinik düzeyde değil toplumsal temelli tedavi yasası yapılmalı. Onları bi apartman dairesine kapatmakla değil bu hastalar topluma karışsın üretsın ve bir şeyler başarsın istiyoruz. Ruhsal hastalıkları tanımalıyız; ruhsal hastalıkları bilmediğimiz için düşmanız. Birlik olursak birbirimizi iyileştirebiliriz" dedi.

Haber ve fotoğraf: Zelal Soylu

Küçük bir atölyede koca bir ömür geçiriyor

Aksaray'ın Kılıçarslan Mahallesi'nde yaşayan 82 yaşındaki Çapan Yöndemli, 69 yıldır kalaycılık mesleğini sürdürerek hem geçimini sağlıyor hem de kaybolmaya yüz tutmuş bu zanaatı yaşatmaya çalışıyor.

Çapan Yöndemli, çok küçük yaşlarda çırac olarak başladığı mesleğini bugün hâlâ aynı tutkuyla devam

ettiriyor. Kalaycılığın Aksaray'da artık neredeyse yok olma noktasına geldiğini belirten Yöndemli, "Bu mesleği Aksaray'da sadece iki kişi yapıyoruz. Diğer arkadaşlarım yaşları gereği bırakmak zorunda kaldı. Ben ise bu meslek sayesinde çocuklarımı büyüttüm, evlendirdim" dedi.

Köylerden getirilen eski bakır kazan, çaydanlık ve tabakları yeniden parlatan Yöndemli, "İş oldukça çalışıyorum, iş olmadığında ise atölyemi açıp bekliyorum. Rızkı veren Allah'tır" diyerek mesleğine olan bağlılığını dile getiriyor.

Kalaycılık Mesleği Yok Olma Tehlikesiyle Karşı Karşıya

Bakır kapların üretiminin azalması ve insanların bu ürünlere olan ilgisinin düşmesiyle birlikte kalaycılık, unutulmaya yüz tutmuş meslekler arasında yer alıyor. Türk mutfağının geleneksel bir parçası olan bakır

kaplar, kalaylandıktan sonra sağlık açısından önemli bir değere sahip oluyor. Bu nedenle Yöndemli, insanların bakır kaplara tekrar yönelmesini temenni ediyor.

"Emek ve Sabırla İşimi Yapıyorum"

Mesleğini severek yaptığını ifade eden Çapan Yöndemli, atölyesinde her gün emek ve sabırla çalıştığını belirtiyor. "Bakır kazanları önce özenle yıkıyor, ardından kumlayıp ateşte kalaylayarak eski parlaklığına kavuşturuyorum. Bakır tabaklar ve kazanlar, diğer ürünlere göre çok daha sağlıklı" diyen Yöndemli, ömrü yettiği müddetçe bu mesleği sürdüreceğini vurguladı. Kalaycılık mesleğinin son

temsilcilerinden biri olan Yöndemli, işine duyduğu sevgi ve bağlılıkla, adeta küçük bir atölyede koca bir ömür geçiriyor. küçük yaşlarda çırac olarak başladığı mesleğini bugün hâlâ aynı tutkuyla devam ettiriyor.

Haber ve fotoğraf: Zelal Soylu

Bu meslek uzun bir yol

Kitle iletişim araçlarının hızla geliştiği günümüzde, dünyada ve çevremizde her gün sayısız olay meydana geliyor. Ancak bu olayların tamamına medyada yer vermek mümkün değil. Bu noktada, hangi olayların haberleştirileceğine karar verme süreci, yani "eşik bekçiliği" (gatekeeping) devreye giriyor. Turkuvaz Medya'da gazeteci ve haber editörü olarak görev yapan Asena Kılınçarslan, hem editörlük deneyimlerini hem de dijital haberciliğin dinamiklerini aktarıyor.

Bir haber merkezinde çalışmanın yoğun ve disiplinli bir iş olduğunu belirten Kılınçarslan, sabahları gündemi takip ederek başladığını, dikkat çekici başlıkları seçtiğini ve haberlerin hazırlık sürecine geçtiğini ifade etti. Araştırma yapmak ve kaynak kontrolü sağlamak, editörlük sürecinin vazgeçilmez bir parçası olarak öne çıkıyor. Bu konuyu özetle-

yen Asena Kılınçarslan "Ekip içinde iletişim sürekli devam ediyor. Turkuvaz medyada işler biraz yoğun olsa da büyük kurumlarda çalışmak kaynak bulma konusunda her zaman büyük bir destek oluyor" dedi.

Dijital habercilikte hızın ön planda olsa da, bu hızın katileyle dengelenmesi gerekiyor. Dijital platformlarda okuyucunun ilgisini çekecek içerikler oluşturmanın önemine değinen Kılınçarslan, "Günümüzde okuyucuların kısa, hızlı ve görsel ağırlıklı içerikleri tercih ediyor. Bu nedenle haberlerin daha pratik ve dikkat çekici bir şekilde sunulmasına özen gösteriyoruz" dedi. Habercilikte, SEO ve sosyal medya trendlerinin etkisi de artık yadsınamaz bir gerçek olarak kabul ediliyor. SEO habercilik içeriklerin arama motorlarında en üst sıralarda görüntülenmesine yarayan anahtar kelimeleri içeriyor. Bu da içerik üreticilerin dikkat çektiği bir nokta olarak ön plana

çıkıyor. Asena Kılınçarslan bu süreçte haberciliğin temel değerlerinin korunmasının önemine dikkat çekti. "İçeriklerin geniş kitlelere ulaşmasında bu araçlar büyük rol oynasa da bazen haberlerin yalnızca "trendlere" uygun hale getirilmesi gibi bir risk ortaya çıkabiliyor. Tarafsızlık, bir editörün en önemli sorumluluklarından biri olarak öne çıkıyor. Habercilikte doğru bilgiyi aktarmanın yanı sıra yorumlardan kaçınmak ve dengeyi sağlamak hem dijital hem de geleneksel platformlarda temel ilkeler arasında yer alıyor" dedi. Geleneksel gazetecilik ve dijitalleşme arasında bir denge kurulmasının mümkünüdür. İkisinin içinde özelliklerini birbirine harmanlamak başarıyı arttırma konusunda önemlidir. Geleneksel gazeteciliğin derinlik ve güvenilirlik sunduğunu belirten Asena Kılınçarslan "Dijitalleşme ise hız ve geniş kitlelere ulaşma fırsatı tanıyor. Hızlı olmak günümüz medyasın-

da önemli bir gerekliliktir" dedi. Haberciliğin geleceğine dair öngörülerini de paylaşan Kılınçarslan şunları ekledi: "Medyanın giderek daha kişiselleştirilmiş içeriklere yöneliyor. Ancak bu dönüşümde haberciliğin temel değerlerinin - doğruluk, tarafsızlık ve denge - korunması gerekiyor."

Bu görüşler, dijitalleşen dünyada haberciliğin değişen yüzünü anlamaya yardımcı olurken, gazetecilik mesleğinin özünde yer alan değerlerin önemini bir kez daha gözler önüne seriyor. Genç gazetecilere önerilerde bulunan Asena Kılınçarslan, "Dijitali iyi kavrayın ve yeni tekno-

lojiyi takip edin. Yazı yazma becerilerinizi geliştirin. Araştırmacı yönünüzü aktif tutarak yenilikçi olmaya odaklanın. Bu meslek uzun bir yol, emin adımlarla sağlam yürüyün" diyerek tüm meslektaşlarına bol şans dileyip sözlerine son verdi.

Haber: Zelal Soylu

Yemek sektöründe kadın girişimci çağı

Aksaray'da küçük işletmesi ile bilinen Nurcan Özbek, bir kadın esnaf olarak alışlagelmış yargıları kırmaya devam ediyor

Aksaray'ın merkez ilçesinde işletmesi bulunan 53 yaşındaki Nurcan Özbek, mantı ve gözleme yaparak halka hizmet vermeye devam ediyor. Sektörde sekiz yıldır olmasına rağmen halk tarafından yaptığı ürünlerin beğenildiğini söyleyen

Özbek, kadınlara öncülük olma yolunda hızla ilerliyor. Daha önce 5 yıl döner ustası yaptığı söyleyen Özbek, "Döner başında erkek aşçı olması bilinen bir şey fakat bir kadının olması insanlar tarafından şaşkınlık ile karşılandı" diye ekledi. Kendisi dışında oğlunun da bu sektörde kokoreç dükkanının olduğunu belirtti. "En çok tercih edilen ürünüm gözlememdir. Patatesli, peynirli

ve ıspanaklı olmak üzere üç çeşidim mevcuttur" dedi. Gözleme ve mantı dışında menemen, köfte, çorba ve tost satışlarının da olduğunu söyleyen Özbek, yoğunluk en çok hafta içi yaşanıyor diye ekledi. Ürünlerini günlük ve kaliteli malzemelerden ürettiğini, yüksek bir titizlikle çalıştığını söyledi.

Haber ve fotoğraf: Bükre Yaşdere

Artan fiyatlar emlak sektöründe kriz mi, fırsat mı?

Son dönemde emlak sektörü, ekonomik dalgalanmalarla birlikte önemli değişiklikler yaşıyor. Türkiye’de gayrimenkul fiyatları, enflasyon ve döviz kurlarındaki artışla birlikte yükseliş gösterdi. Ancak, artan faiz oranları, konut kredilerine olan talebi olumsuz etkiliyor. Bu durum, alıcıların satın alma kararlarını ertelemesine neden oluyor. Güven Emlak ve İnşaat firmasının sahibi Osman Güvenç, emlak sektörü hakkında merak edilenleri cevapladı.

Son dönemde emlak sektöründe yaşanan artışları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Artan maliyetler ve ekonomik belirsizlikler, inşaat sektörü için de zorlukları beraberinde getiriyor. İnşaat malzemelerindeki fiyat artışları, projelerin maliyetlerini yükseltiyor ve bu durum, konut arzını sınırlandırıyor. Emlak fiyatlarındaki artış, enflasyon ve döviz kurlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanıyor. Bu durum da alıcıları doğrudan etkiliyor.

Faiz oranlarının artmasının konut kredilerine etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

nuz?

Bu durum bizi ve alıcıları elbette ki olumsuz yönde etkiliyor. Alıcı bir şey alacaksa bile erteleyebiliyor. Yatırımcılar ise faiz oranlarını ve döviz kurlarındaki artışları göz önünde bulundurarak eve yatırım yapmayı daha uygun buluyor. Ancak bizim açımızdan bu artışlar hep olumsuz yönde oluyor. **E-ticaretin başlaması ile sizin sektörünüzün geleceği nasıl şekillenir? Bir öngörünüz var mıdır?**

Emlak sektörü, ekonomik istikrar sağlandığında yenisinden canlanabilir. Yatırımcı-

ların bilinçli kararlar alması ve piyasa trendlerini takip etmesi, başarı için kritik öneme sahip. Önümüzdeki dönemde, sürdürülebilir ve akıllı şehir projelerine yönelik yatırımlar artış gösterebilir. E-ticaret, alım-satım süreçlerini kolaylaştırıyor. Kullanıcılar, mülkleri hızlıca karşılaştırabilir, finansman seçeneklerini inceleyebilir ve işlemlerini online olarak gerçekleştirebilir. Bu sebeplerden dolayı eğer geleneksel yöntemleri terk ederse halkımız bizim sektöründe bitmesi uzak sayılmaz diyebilirim.

Son olarak sizin yatırımcılara tavsiyeniz nedir? Han-

gi yönde yatırım yapmak daha mantıklıdır?

İlk olarak, piyasa araştırması yapmaları çok önemli. Yerel emlak piyasasını iyi anlamak, bölgedeki gelişme-

leri ve talep artışlarını takip etmek, bilinçli yatırım kararları almalarına yardımcı olur. Kentsel dönüşüm projeleri ve yeni konut projeleri, yatırımcılar için önemli fırsatlar sunuyor. Özellikle büyük şehirlerdeki eski yapılar, modern çağa ayak uydurularak bize sunuluyor. Bu da yapıların değerini arttırıyor. Ancak, dikkatli bir piyasa analizi yapmak şart. Ayrıca, yatırımın getirisini ve risklerini hesaplamak da şart.

Haber ve fotoğraf: Seher Savarı

İkinci el araç fiyatları değişmeye devam ediyor

Son zamanlarda ikinci el otomobil sektöründe yaşanan değişiklikler, alıcılarda merak uyandırıyor.

İndicata’nın ikinci el çevrimiçi araç pazarına ilişkin raporundan elde edilen bulgulara göre, 2023’te toplam 1.881.097 araç satılırken, 2024’te satışlar 2.091.918’e yükseldi. Sonuç olarak, bu, yıllık yaklaşık yüzde 11’lik bir satış büyümesini yansıtıyor. Aksaray Merkez’de araç alım ve satım işleriyle ilgilenen Mert Can İlgin araç piyasası ile ilgili merak edilen soruları cevapladı.

İkinci el araç piyasasında

düşüş yaşanacak mı?

Eğer krediler onaylanmazsa 2025 yılının sonuna kadar muhtemelen düşüş görülebilir. Kesin olmamakla beraber sabitte kalabilir. Yıllık enflasyon artışına göre de bu durum değişiklik gösterebilir.

Araba almak için en uygun zaman nedir?

İkinci el araç almak için en uygun zaman, sene sonlarına doğru olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü o zamanlara ticaretin başladığı zamanlar diyebiliriz. Aynı zamanda yaza giriş ayları, Kurban Bayramı’na yakın tarihler en

uygun zamanlardır. Zaten ikinci el araç alım satım için popüler zamanlar bunlardır. Krediler açıldığı zaman insanların alım gücüde artıyor ve araç piyasasının yükselmesine sebep oluyor.

İkinci el araç alırken nelere dikkat edilmesi gerekiyor?

Yüksek model bir araç istiyorsanız “Arızalarının üstesinden gelirim” diyerek yüksek kilometreli araçlar alabiliyorsunuz. Eğer “Bana sorun yaşatmasın” diyorsanız, düşük model sıfır araç almayı tercih edebilirsiniz.

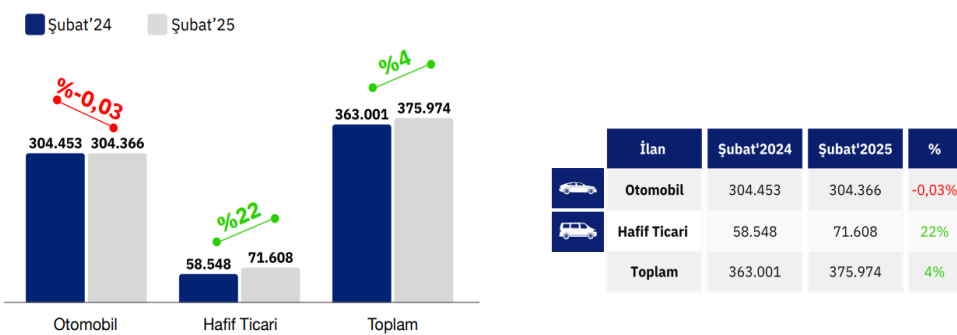
2025 yılı genelinde araba piyasası ne olacak?

Küçük şehirler, ticaretin yavaş olduğu şehirler ufak krizden en çok etkilenenlerdir. Kesin cevaplar vermek çok zor. Yatırım yapacaklar için arabadan ziyade ev alanların sayısı artış gösteriyor. Araç piyasasında ne olacak pek kestiremiyoruz. İnsanlar genelde yatırımlarını ev, araba ve altın olarak yapıyor. Eğer krediler açılırsa araç almanın

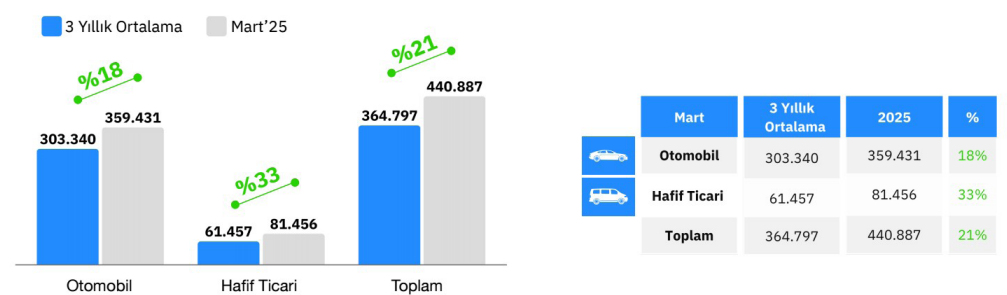
tam zamanı. Haber ve fotoğraf: Bükre Yaşdere

2. El Otomobil ve Hafif Ticari Araç Pazarı İlan Gelişimi (Şubat)

•2025 yılı Şubat ayında 2. el otomobil ve hafif ticari araç pazarında ilan adetleri geçen yılın aynı dönemine göre %4 oranında artarak (▲) 375.974 adet olarak gerçekleşti. 2. el otomobil ilan adetleri, 2025 Şubat ayında geçen yıla göre % -0,03 oranında azalarak (▼) 304.366 adet, hafif ticari araç ilan adetleri %22 oranında artarak (▲) 71.608 adet oldu.

3 Yıllık Ortalamalara Göre İlan Gelişimi (Mart)

•2025 yılı Mart ayına ait ilan adetleri 3 yıllık Mart ayı ortalamasıyla karşılaştırıldığında, 2. el otomobil ilan adetlerinde %18 oranında artış (▲), hafif ticari araç ilan adetlerinde %33 oranında artış (▲), toplam ilan adetlerinde ise %21 oranında artış (▲) gerçekleşti.

Prof. Dr. Manço; Suriye'deki iç savaşın şiddeti ve süresi büyük bir göç dalgasına neden oldu

Son yıllarda dünya genelinde göç sosyal, siyasal ve ekonomik anlamda birçok soruna yol açıyor. Türkiye de konumu itibari ile bu durumdan en çok etkilenen ülkelerden olmaya devam ediyor. Ülkemizde yaşamını sürdüren Suriyeli Muhammed Ahlim yaşadığı zorlukları anlattı: "İç savaş yüzünden ailemle birlikte göç kararı aldık. Savaş bir seçim değil ve biz savaşmak istemiyorduk. Bu yüzden Türkiye'ye geldik. Güvenli bir yerde yaşamak istiyorduk. Akrabalarımızın çoğu hala Suriye'de. Burada yeni bir hayat kurmaya çalışıyorum" dedi. Ahlim "Geçimimizi sağlamak için ben ve abim iş aradık. Ama işverenler bizi tercih etmediler. Edenler ise düşük ücretle çalıştırdılar. Ülkemize dönmek istesek de dönemiyoruz. Savaş bir seçim değil ben savaşmak istemiyorum. Bu yüzden Türkiye'ye geldik. İnsanlar bize ilk geldiğimizde çok sıcak yaklaştılar. Ama şu an kendimi fazlalık hissediyorum ve ülkeme dönmek istiyorum. Her şeye rağmen Türkiye'yi seviyorum" diye ekledi.

Aksaray Üniversitesi Sabriye Yazıcı Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ural Alp Manço göçmen ve sığınmacı konusu hakkında merak edilenleri yanıtladı:

Göçmen ve sığınmacı nedir? Aralarındaki fark nelerdir?

Göç konusunda farklı farklı görüş türleri var. Bu göçlerin aktörleri de isimleri ona göre değiştirebiliyor. Birleşmiş Milletler verilerine göre, 2023 itibarıyla dünya çapında 300 milyondan fazla insan, çeşitli nedenlerle yerinden edilmiştir. Genellikle

daha iyi yaşam koşulları, iş olanakları veya eğitim fırsatları gibi nedenlerle kendi ülkelerini terk eden kişilere göçmen sıfatı koyuluyor. Göçmenler, bulundukları yeni ülkede kalıcı veya geçici olarak yaşamayı planlayabilirler. Sığınmacı ise kendi ülkelerinde savaş veya ciddi insan hakları ihlalleri gibi tehditlerle karşılaşan ve bu nedenle başka bir ülkeye sığınma talebinde bulunan kişilerdir. Sığınmacılar, güvenlik kaygıları nedeniyle ülkelerini terk ederler ve genellikle koruma arayışı içinde olurlar.

Türkiye'ye alınan göçmen ve sığınmacılar hep vardı. Ancak bu göçmen ve sığınmacıların son zamanlarda bu kadar öfkeyle dolu bir halk yaratmasının sebebi nedir?

Son dönemde Türkiye'de göçmen ve sığınmacılara yönelik öfkenin artmasının birkaç nedeni var diyebiliriz. Türkiye, ekonomik sıkıntılarla mücadele eden bir ülke. Yüksek enflasyon ve işsizlik gibi sorunlar, yerel halkın göçmenlerle rekabet içinde hissetmesine yol açabilmekte. Göçmen ve sığınmacıların sayısındaki artış, eğitim, sağlık ve diğer

sosyal hizmetler üzerindeki baskıyı da artırır. Bu durum, yerel halk arasında haksızlık hissi yaratabiliyor. Yerel halkın bazı gelenekleri ve değerleriyle çatışmalar yaşanabiliyor. Ayrıca sığınmacıların bazılarıyla ilgili suç oranları güvenlik kaygılarını artırarak toplumda genel bir hoşnutsuzluk yaratıyor. Bu faktörler bir araya gelerek toplumun göçmenlere karşı antipati duymasına sebep oluyor. Arapça konuşan herkes Suriyeli değil.

Arapça konuşanlara Suriyeli gözüyle bakılması yabancı düşmanlığını doğurur mu?

Evet, Arapça konuşanları Suriyeli olarak genellemek, yanlış anlamalara ve yabancı düşmanlığına yol açabilir. Her bireyin kendi kültürü ve kimliği vardır. Yabancı düşmanlığı, genellikle bilinmezlikten, korkudan ve yanlış bilgiye dayanan önyargılardan kaynaklanır. Arapça konuşan bireyleri sadece Suriye ile ilişkilendirmek, bu kişilerin kendi kültürel geçmişlerini ve kimliklerini göz ardı etmek anlamına gelir. Bu tür yaklaşımlar, toplumsal gerilimleri artırabilir ve insanları

dışlayabilir. Farklılıkların kutlanması, toplumda daha sağlıklı bir birlikteliğe katkıda bulunabilir.

Göç sorunu denildiğinde aklımıza neden Ukraynalı Rus değil de Suriyeli geliyor?

Suriye'deki iç savaşın şiddeti ve süresi, büyük bir göç dalgasına neden oldu. Bu savaş, milyonlarca insanı yerinden ederek uluslararası mülteciler krizini tetikledi. Pek tabi en çok da ülkemizi etkiledi. Ukrayna'daki çatışmalar da benzer bir duruma yol açsa da uluslararası medyada Suriye krizi daha uzun süre ve daha yoğun bir şekilde yer aldı. Ayrıca coğrafi olarak daha yakın ve kültürel olarak daha benzer bir bağlamda gerçekleştiği için, bazı insanlar tarafından daha az "yabancı" olarak algılanabilir. Bu durum, Ukraynalı göçmenlerin daha hızlı bir şekilde kabul görmesine neden olabilir. Medyanın haber yapma biçimi, halkın algısını etkileyebilir. Ayrıca, Suriye'deki durum, insani kriz boyutuyla dikkat çektiği için daha fazla duyarlılık uyandırdı.

Türkiye'de göçmenlere uygulanan Entegrasyon

politikaları var mı? Sizce uygulanıyor mu?

Türkiye, özellikle Suriye'den gelen mültecilere yönelik çeşitli yasalar ve programlar geliştirdi. Bu programlar arasında eğitim, sağlık hizmetleri, istihdam destekleri ve sosyal yardımlar yer alıyor. Ancak bu politikaların etkinliği, yerel yönetimlerin kapasitesi, toplumsal kabul ve kaynakların dağılımı gibi faktörlere bağlı olarak değişkenlik gösteriyor. Toplumdaki bazı kesimlerin göçmenlere karşı olumsuz tutumları da entegrasyonu zorlaştıran bir diğer etken olmuştur. Bu durum hem göçmenlerin hem de yerel halkın yaşadığı sosyal gerginliklere yol açabilir. Türkiye, geçici koruma statüsü altında bulunan Suriyelilerin belirli sektörlerde çalışmasına izin veriyor. Ancak bazen yasal çalışma izni almak karmaşık bir süreç olabiliyor. Sonuç olarak, Türkiye'de göçmenlerin istihdamı konusunda bazı olumlu adımlar atılmış olsa da hala önemli zorluklar ve engeller bulunuyor. Türkiye'nin bu noktada ne yapması gerekir? Göçmenlerin çalışma izinlerini almak için gereken bürokratik süreçlerin sadeleştirilmesi, göçmenler için mesleki eğitim programları düzenlemek, onların iş gücü piyasasına daha iyi entegrasyonunu sağlamak, Türkçe dil kurslarının artırılması, göçmenlerin istihdamına yönelik stratejilerin yerel toplumlarla iş birliği içinde geliştirilmesi, yerel halk arasında göçmenlerle ilgili farkındalığı artıracak kampanyalar ve etkinlikler düzenlemek, önyargıları azaltabilir ve toplumsal uyumu güçlendirebilir.

Haber ve fotoğraf: Seher Savarı

Geçmişten günümüze Aksaray Zinciriye Medresesi

Aksaray'ın Merkez ilçesi, Zincirli mahallesinde bulunan Zinciriye Medresesi tarihi ile insanlarda merak uyandırmaya devam ediyor.

Tarihi 1336 yıllarına dayanan Zinciriye Medresesi, kale görünümü ve yapısı itibari ile Selçuklu geleneğini devam ettiriyor. Medrese; üzeri kubbe ile örtülü, açık avlu, sekiz bölme ve altı

odadan oluşuyor. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında hapishane olarak kullanıldı. Cezaevi olarak kullanıldığı dönemde, medresenin bölümleri arasındaki duvarlar kaldırılmış ve bir kapı açılmıştır. Medrese, 1955 yılında tamiri yapılmış olup 1969 yılında Niğde Müzesi'ne bağlı müze deposu olarak kullanılmış. Eski Eserler ve

Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından 1985 yılında restore edilerek, Aksaray Müzesi olarak ziyarete açıldı. Müzenin taşınması ardından tekrar restore edilerek günümüzde Aksaray Belediyesi tarafından sosyal ve kültürel etkinlikler için hizmet veriyor. Aksaray Merkez ilçesinin Zincirli mahallesinde bulunan medresenin

merkezi bir konumunun olması ulaşımı kolaylaştırıyor. Zinciriye Medresesi içerisinde; Dingoz Baba mezarı, kütüphane, bilgi evi, derslikler ve Belediye Başkanı

medreseye ziyaretini gerçekleştirdiğinde diğer misafirleri ile vakit geçirdiği bir oda bulunuyor. Bulunan dersliklerde ebru sanatı ve el sanatları kursları veriliyor. Öğrenciye çay ve suyun ücretsiz olduğu tarih kokan Zinciriye Medresesi, sanat severlere hizmet vermeye devam ediyor. Haber ve Fotoğraf: Bükre Yaşdere

Tarih ve maneviyatın buluşma noktası: Aksaray Somuncu Baba Külliyesi

Anadolu'nun gözde şehirlerinden olan Aksaray hem tarih hem de kültürel zenginlikleriyle öne çıkmaya devam ediyor.

Somuncu Baba, gerçek adıyla Şeyh Hamid-i Veli, Hacı Bayram-ı Veli'nin de hocası olarak bilinen bir İslam alimdir. İsmi ekmeği kutsal görmesi ve insanlara yemek dağıtmasından alan Somuncu Baba, Aksaray'da fırıncılık yaparken hem ruhani hem de maddi açıdan insanlara yardım etmiş ve büyük bir manevi etki bırakmıştır. Bugün Somuncu Baba, yalnızca Aksaray'ın değil, tüm Anadolu'nun manevi liderlerinden biri olarak anılmaktadır. Onun öğretileri, sadece dini bir bağlamda değil, insana dair derin bir anlayışla halk ara-

sında yaşayagelmıştır.

Somuncu Baba Külliyesi, Aksaray merkezine 5 km uzaklıkta kalan Somuncu Baba köyünde yer alır.

yor. Türbe, yalnızca Somuncu Baba'nın manevi mirasını değil, aynı zamanda Türk-İslam kültürünün önemli unsurlarını da barındırmaktadır. Ziyaretçiler, burada sadece Somuncu Baba'nın huzurlu ruhuyla buluşmakla kalmaz, aynı

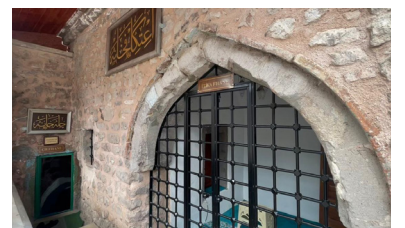
zamanda Osmanlı dönemi mimarisinin izlerini de görme fırsatı bulurlar. Türbenin

çevresindeki mezarlık ve külliye, Somuncu Baba'nın Çilehanesi, Minyatür Müze, Ekmek Fırını ve Osmanlı dönemine ait taş işçiliğiyle dikkat çeker.

Türbeye gelenlerin çoğu hem dua etmek hem de Somuncu Baba'nın manevi izinden ilham almak için buraya gelir. Ayrıca türbenin iç kısmında, Somuncu Baba'nın hayatına dair çeşitli yazılı belgeler ve kitaplar da sergilenmektedir.

Yaşadığı dönemde, Aksaray ve çevresindeki köylerde halkı eğiten Somuncu Baba, sadece bir dini şahsiyet olmanın ötesinde, halk arasında saygı gören ve sevilen bir halk kahramanı da olmuştur. Onun fırıncılık yaparken dağıttığı ekmekler, bugün hala Somuncu Baba'nın adının anılmasında önemli bir sembol olarak kalmıştır.

Haber ve fotopraf: Seher Savarı

Kahramanmaraş'ın tarihe açılan kapısı

Antikacılık, geçmişten gelen izleri günümüze kadar ulaştıran bir meslek olarak karşımıza çıkıyor. Tarih, sanat ve kültürel mirası içinde bulunduyor.

Kahramanmaraş EXPO fuar alanında yer alan Arasta Çarşısı'ndaki antika dükânında, tarih ve kültür meraklılarının uğrak noktası olmaya devam ediyor. Yaklaşık 30 yıldır antikacılık mesleğini icra eden Cahit Altıgöz, sergilediği antika eşyalarla geçmişin izlerini günümüze taşıyor.

Cahit Altıgöz'ün dükânında yer alan her bir parça, tarihin derinliklerinden gelen bir hikâye barındırıyor. Özenle seçilmiş antika saatler, porselen tabaklar, Yeşilçam sanatçılarına ait kıyafetler, gazeteler, radyolar sanat ve kültürel miras açısından değerli bir hazine sunuyor. Altıgöz, bu mesleği sürdürerek hem kültür mirasımızı yaşatmayı hem de geçmişle günümüz arasında bir köprü kurmayı amaçlıyor. Antikacılık hakkında konuşan Altıgöz, "Antika eşya-

lar, bizlere sadece bir eşya değil, aynı zamanda bir dönemin ruhunu da anlatır" diyerek mesleğine olan

bağlılığını dile getiriyor. Antika ürünlerin, ziyaretçilerin yoğun ilgisini çektiğini belirten Altıgöz, insanların geçmişe duyduğu merakı bu antika ederler aracılığıyla tatmin ettiklerini söylüyor. Arşivlerden özel olarak alınan gazeteler, çeşitli madeni paralar ile herkesin ilgisini çekeceği bir parçanın mutlaka bulunduğunu belirtiyor. İçeride bulunan bazı ürünlerini belli bir ücret karşılığında satın alma imkanı sunarken cam dolapların içindeki antika

eserleri satışı yapılmıyor. Arasta Çarşısı'nda konumlanan bu antikacı dükkanı, yalnızca antika severlere değil, kültürel zenginliğimizi tanımak isteyen herkese kapılarını açıyor. Haber ve fotoğraf: Zelal Soylu

